

„Trebuie să apropiem de idealurile Uniunii, preoții și dascălii, căci ei sunt temelie acestui pământ”

Din cuvântul membrilor Comitetului Director al Adunării Regionale a Uniunii,
la întrunirea din 18 decembrie 2013, de la Caransebeș

*Preasfințite Părinte,
distinși membri ai Senatului Uniunii,
dragii colegi,*

Vă spun cu mândrie că Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric și idealul său a reușit într-un timp record, dincolo de orice discordie politică, să coaguleze energia și spiritualitatea unui popor. Doar un lucru vreau să vă spun: Gala din 2013 de la Lugoj și evenimentul de la Bata din anul care a trecut, mi s-au părut emblematice pentru activitatea Uniunii și rolul ei în destinul spiritual – și nu numai – al Țării Banatului, pentru că au deschis comunicarea din perspectiva unei identități bănățene. Încă o dată vă mulțumesc pentru invitația de a face

parte din Biroul Director al Adunării Regionale a Uniunii.

Sabin POPESCU

Regizor al Teatrului Național din Timișoara

Preasfințite părinte, onorată asistență,

Cum am ajuns eu, aici? Cu trei zile în urmă, domnul președinte Vasile Todi m-a sunat la telefon, prilej cu care, mi-a propus să fac parte din Biroul Director al Adunării Regionale a Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric. Mi-a venit atunci în minte un vers al Veronicăi Micle: „Cum să fac când eu micimea mi-o cunosc atât de bine/ Când măreața ta ființă poate nici n-o înțeleg”. Vorbea de Eminescu care-i propunea o iubire terestră. În alte dialoguri cu domnul președinte îi

mărturisesc că niciodată nu am făcut ceva pentru care să fiu vrednic a fi laudat de lume și cu atât mai puțin, să fiu vrednic de asemenea demnitate. Am spus că nu pot primi, că nu merit așa ceva, iar dânsul mi-a spus: „Preaonorate Părinte, puterea trebuie dată celor care nu o doresc. Noi trebuie să apropiem de idealurile Uniunii, preoții și dascălii, căci ei sunt temelie acestui pământ.”

Zic latinii noștri, că orele trec și trag la răspundere. Mulțumesc deci, pentru această demnitate, Senatului Uniunii, domnului președinte Vasile Todi, astăzi și aici, când m-am convins încă o dată, că nu e tot una să treci frumos pe acest pământ sau doar ca o umbră.

Preot Traian MATEAȘ

Parohia Ortodoxă Julița, jud. Arad

Din poezia de dragoste a lumii

Sunt tânăr, Doamnă,

Mircea DINESCU

*Sunt tânăr, Doamnă, vinul mă știe pe de rost
și ochiul sclav îmi cară fecioarele prin sânge,
cum aș putea întoarce copilul care-am fost
când carne-mi înfloreste și doar uitarea plânge.*

*Sunt tânăr, Doamnă, lucruri am așezat destul
ca să pricep căderea din somn spre echilibru,
dar bulgări de lumină dac-aș mânca, sătul
nu m-aș încapa în pielea mea de tigru.*

*Sunt tânăr, Doamnă, tânăr cu spatele frumos
și vreau drept hrană lapte din sfârcuri de cometă,
să-mi crească ceru-n suflet și stelele în os
și să dezmint zăpada pierdut în piruetă.*

*Sunt tânăr, Doamnă, încă aripile mă țin
chiar de ating pământul pe-aproape cu genunchii,
această putrezire mă-mbată ca un vin
căci simt curgând prin dânsa bunicile și unchi.*

*Sunt tânăr, Doamnă, tânăr, de-aceea nu te cred,
oricât mi-ai spune, timpul nu-și ascute gheara
deși arcașii ceții spre mine își reped
săgețile vestirii, sunt tânăr. Bună seara!*

LA PAS PRIN CAPITALA BANATULUI • LA PAS PRIN CAPITALA BANATULUI

IOAN HAȚEGAN

Timp de 83 de ani, Piața Libertății din Timișoara avea în mijloc un monument în stil neogotic, ce se înălța falnic deasupra clădirilor. Era Monumentul Victoriei. Al victoriei trupelor austriece din garnizoana Timișoara asupra revoluționarilor maghiari conduși de generalul Josef Bem, care au asediat timp de 107 zile cetatea, în anul 1849. Un dicton vechi de când e lumea spune că învingătorul ia totul: și victoria și faima, și roadele complexe ale acestora, învinșii nu iau nimic. Cum lucrurile s-au întâmplat demult, demult și noi suntem neutri vizavi de aceste întâmplări, fie-ne permis să vă povestim mărirea și decăderea monumentului. Pe 9 august 1850, împăratul Franz Josef I ordonă ridicarea unui monument la Timișoara, în amintirea eroicei apărări a cetății. Planurile și execuția aparțin arhitectului Josef Kranner. Piatra fundamentală a fost așezată personal de împărat, pe 15 iunie 1852, împreună cu un text ce laudă dârzenia apărătorilor. Dezvelirea s-a făcut pe 17

Un monument al victoriei și odiseea sa

ianuarie 1853, în prezența autorităților militare. Multe documente referitoare la acest eveniment nu se mai regăsesc azi. Nu știm ce atitudine a avut primăria orașului. Soclul monumentului reprezintă fortificația Timișoarei cu un baldachin ridicat pe stâlpi. Sub baldachin se afla statuia unei

femei ce ține în mână cheile orașului. De jur împrejur se mai aflau patru statui ceva mai mici: Cinstea, Supunerea, Vegherea, Sacrificiul. Jos, pe soclu, erau monștrii - cu dinții rânjiți, ce încearcă să apuce cheile cetății. Ei îi reprezentau (în concepția imperială) pe revoluționarii maghiari. Timp de 25 de ani, nimeni nu a îndrăznit să zică nimic, în 1885, primarul Török János solicită comandantului cetății ștergerea acestora. Cum timpul a mai estompat adversitățile, cererea este a probată. Monumentul, zvelt, înalt de 10 metri, este pe toate desenele de epocă ale pieței. Se integrează cumva în peisaj. În ziua de 27 octombrie 1918, o dată cu capitularea Austro-Ungariei, la Timișoara au loc demonstrații. Statuia din mijloc este batjocorită, monumentul întreg suferă devastări. Cu chiu, cu vai, „revoluționarii” dau jos statuia, o decapitează (vezi bine, era Austria) și distrug cele patru statui mici. Cea mare, fără cap, stă azi stingheră în curtea Muzeului Banatului. Până în 1936, resturile mai străjuiau Piața Libertății; de atunci au fost adăpostite în cimitirul din Calea Lipovei.

Foaia de Giarmata

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

COMUNA GIARMATA VIZITATĂ DE MARI PERSONALITĂȚI ALE FOTBALULUI ROMÂNESC

„Unii îmi spun că jucătorii profesioniști sunt sclavii fotbalului. Ei bine, dacă asta este o sclavie, condamnați-mă la ea pe viață”

Bobby CHARLTON

CORNELIA FLOREA

Există pe lume personalități, care, prin prezența lor într-un anumit loc, transformă acel punct geografic într-o capitală a clipei.

La începutul acestui an, comuna Giarmata onorată de prezența celor mai mari personalități ale fotbalului românesc din ultimii 50 de ani, a devenit, pentru mai mult decât o clipă, capitala de necontestat a fotbalului românesc. Și când afirm asta, mă gândesc la Gică Popescu, la Miodrag Belodedici ori Ilie Dumitrescu, sportivi cu nume nemuritoare în coroana cu perle a fotbalului, care au onorat recent comuna noastră. Prezența acestor jucători profesioniști, atât prin vocație cât și prin statut, m-a dus cu gândul, la celebra observație a omului care a slujit templul fotbalului ca președinte al Federației Internaționale de Fotbal, 13 ani: Sir Stanley Rous, care spre sfârșitul carierei sale, la o întâlnire cu marii fotbaliști ai lumii a spus: „Dacă acest secol poate fi numit secolul omului obișnuit, atunci fotbalul, din toate sporturile, este, în mod sigur, jocul acestui secol. Într-o lume bântuită de bombele cu hidrogen și napalm, terenul de fotbal este un loc în care sănătatea și speranța sunt încă întregi”.

Ei bine, prezența marilor sportivi la Giarmata, a fost posibilă și prin garanția unei organizări ireproșabile asigurată de domnul ing. Virgil Bunescu, primarul comunei noastre, ca reprezentant al Clubului de Fotbal „Millenium Giarmata”.

Momentul a fost marcat de întâlnirea domnului Gică Popescu, can-

didat la șefia Federației Române de Fotbal cu toți conducătorii echipelor de fotbal din Liga I, Liga II-a și Liga a III-a din județele:

Timiș, Arad, Caraș-Severin și Hunedoara. Au fost prezenți inclusiv cei care se ocupă de sectorul juvenil în această zonă și nu au fost uitați nici cei de la fotbal feminin. La aceste discuții au mai asistat atât fostul internațional Ioan Timofte, cât și foștii arbitrii Ioan Igna și Nicolae Grigorescu.

„S-a ales acest loc de desfășurare pentru întâlnirea de la Giarmata, ca semn al prețurii de care se bucură comuna noastră în rândul conducătorilor și iubitorilor de fotbal din România. Cu aprecierea faptului că un club mic dintr-o comună poate face față cu succes prezenței într-o competiție de nivel înalt din fotbalul românesc”, a declarat pentru „Foaia de Giarmata”, domnul primar Virgil Bunescu, amfitrionul întâlnirii.

La sfârșitul acestui eveniment fastuos, domnul Gică Popescu a promis că va reveni la Giarmata după alegerea sa în fruntea FRF.

O viață slujită pe altarul cunoașterii

Prof. Octavian LUCHIN

Vreau să vă întreb, dacă, o dată cu revenirea la democrație, a câștigat istoria ceva?

► Da. Eu cred că da. De când ni s-a oferit deschiderea spre sursele documentare – care erau puse la index – se poate cerceta aproape orice problemă și

până și interpretarea este liberă; cât despre punctele contradictorii abordate, pot să spun că mi-au plăcut și mi-am limpezit și eu anumite lucruri interesante, pe care nu le știam. Sigur s-a câștigat mult, prin faptul că acum poți să îți spui punctul de vedere, poți să cercetezi, chiar dacă altcineva nu e de acord cu tine, dar măcar cel ce citește apreciază într-un fel sau altul munca depusă de cei care s-au implicat în lucrările respective.

În calitate de profesor, dumneavoastră aveți mulți copii. Astfel fiind spuse, ați avut drept elevi poate și alte generații ale copiilor de acum, care se află la școală azi.

► Da. Am avut o generație întreagă, ca să spun așa. De la bunică, până la strănepoții ei, care acum sunt la școală. Mai am foarte mulți din două generații. Dintr-o clasă de 25 de elevi, în medie cam 20 dintre ei au avut pe cineva din familie la aceeași școală.

Care este cea mai dragă amintire a dumneavoastră legată de activitatea de profesor?

► E greu să spui numai una. Cel mai drag îmi este când vezi că elevul este interesat, îi place, este atent și se alege cu ceva din ceea ce-i spui și ce îi explici. Și acum mă întâlnesc cu foști elevi de-ai mei, care mă recunosc, își aduc aminte de multe lucruri din geografie – materia pe care le-

am predat-o – și îmi povestesc cu drag despre locurile unde au fost în lume și cât de mult i-a ajutat geografia.

Ca profesor văd că sunteți împlinit. Personal, ați reușit să întemeiați o familie și sunteți mândru de ea?

► Da. Categorie. Am și un băiat, inginer; a terminat Geodezie-Cadastru și lucrează în domeniul de un an de zile. Sunt mulțumit, mă simt împlinit.

Vreau să vă întreb dacă cineva din familia dumneavoastră a suferit vreoaică presiune în perioada comunismului?

► Nu. Chiar în familia mea nu a existat nimeni. Vreau să spun că am avut o copilărie fericită, dar multe lucruri din perioada postbelică le-am auzit îndeaproape.

Aș vrea să îmi povestiți pe scurt despre șvabii din Giarmata și deportările de la acea vreme și știu că dumneavoastră aveți cunoștințe și despre câți erau la momentul respectiv.

► Da. Nu vreau să mint, dar cred că erau peste 800 de nemți din Giarmata, care au fost deportați la muncă forțată în URSS în 1945, în ianuarie. Eu știam că mulți erau deportați, fără să știu cifra lor; am căutat de-a lungul timpului și am aflat. În schimb, nu a revenit nimeni definitiv aici, deoarece aceste deportări au lăsat urme. Pe front, în al Doilea Război Mondial, cam 500 de nemți din Giarmata – șvabi - au fost în război, cu excepția câtorva care au fost în armata română, care au avut mințile mai deschise și astfel au dus-o mai bine.

Își vizitează și casele din care au plecat, atunci când vin în localitate?

► Sigur, iar dacă li se permite, intră și înăuntru. Au rămas cu acea nostalgie.

Se întorc șvabii de Ziua Morților să aprindă o lumânare pentru cei rămași în urmă?

► Da, dar tot mai puțini. Pentru că e generația care are media vârstei de peste 50 de ani.

Domnule profesor, în afară de ceea ce am vorbit despre șvabi, care credeți că sunt momentele importante din istoria Giarmatei, după al Doilea Război Mondial, care ar merita știute de oamenii din comună?

► E greu să faci o selecție. Sigur, e un moment crucial pentru Giarmata, stabilirea populației refugiate române în Giarmata, deoarece aici erau cam 4000 de nemți. Pentru istoria românească a Giarmatei, momentul hotărâtor a fost al Doilea Război Mondial, prin refugiații din Basarabia, Bucovina și Dobrogea, care s-au stabilit aici și care au cunoscut coloniști.

În timp, până în prezent, nu a existat nici un moment important pentru Giarmata, din punct de vedere al dezvoltării?

► Având o poziție bună, ca și comună, aproape de oraș și pe vremea aceea înscriindu-ne în politică, în partidul statului de atunci, pot spune că s-au făcut investiții: Avicola, FNC-ul, IAS-ul care era o unitate de elită în județul nostru. În plus, erau mulți meseriași și mulți nemți lucrau și în Timișoara.

Dar practicile gospodărești, de unde provin?

► De la nemți. Înainte exista și o concurență între nemți, mai ales atunci când unul făcea ceva pe lângă casă, atunci făcea și celălalt, poate mai frumos. Acum, multe lucruri sunt preluate de la ei, cum ar fi tăiatul porcului, agricultura, prepararea vinului, lucrarea pământului și chiar construirea unei case. Au fost benefice aceste metode pentru comună, pentru că s-a păstrat ceva, s-a păstrat o legătură cu cei care au plecat... E neplăcută plecarea lor...

INTERVIU REALIZAT DE MONICA MOLDOVAN

Foaiia de Ramna

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

PREȘEDINTELE DE ONOARE AL UNIUNII JURNALIȘTILOR DIN BANATUL ISTORIC, ONORAT CU „FLOAREA DUNĂRII”

DANIELA IACOBESCU

Parteneriatul dintre județul Caraș-Severin și comuna Vârșeț este apreciat de comunitatea sârbă. Astfel, președintele Consiliului Județean, dar și președinte de onoare al Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, domnul Sorin Frunzăverde a primit vizita unei delegații a comunei Vârșeț, care i-au oferit nominalizarea pentru Floarea Dunării. O distincție specială din partea Ministerului Dezvoltării Regionale al Republicii Serbia, care astfel a decis să marcheze cooperarea transfrontalieră: „Mă simt onorat de acest gest, care-mi oferă prilejul de a menționa și un bilanț, pentru că am derulat din fonduri transfrontaliere, începând cu anul 2007, cu partenerii din Serbia, 29 de proiecte, a afirmat domnul Sorin Frunzăverde. Dintre acestea, mai mult de jumătate, 15, sunt cu Vârșețul. Mai există trei cu

Veliko Gradiște, două cu Pancevo, trei cu Biserica Albă, precum și cu Pojarevaț, Zrenjanin, Alibunar, Golubac. Susținerea financiară al acestor proiecte este de 20,21 milioane de euro, ceea ce înseamnă că partea sârbă a beneficiat de circa zece milioane de euro. Acest parteneriat pe proiecte se va extinde în perioada următoare.

Cu atât mai mult cu cât deja avem un exercițiu și vom continua. De anul acesta începe un nou ciclu de finanțare europeană și am identificat câteva teme de colaborare. Încercăm să dezvoltăm colaborarea și la nivel statal”, a declarat, președintele Consiliului Județean, domnul Sorin Frunzăverde.

Așa fel încât, au fost trimise două scrisori de intenție Ministerului Transportului de la Belgrad și celui de la București, prin care se solicită inițierea demersurilor pentru construcția autostrăzii Timișoara-Belgrad. Iar studiul de fezabilitate va putea fi realizat din fonduri transfrontaliere.

„În perioada următoare vom avea, la Timișoara, o întâlnire cu miniștrii responsabili pentru acest demers. Sigur că prin luna aprilie vom depune alte proiecte transfrontaliere, și noi, și Vârșețul”, a declarat președintele Consiliului Județean Caraș-Severin, domnul Sorin Frunzăverde.

Bucurați-vă de viață, nu fiți pizmași

Ioan Coriolan GÂRBONI

Domnia voastră a inițiat un eveniment inedit și unic în Europa, cu intrare liberă. De mulți ani, finanțați și organizați, prin fundația pe care o conduceți, concerte simfonice în Peștera Românești. Cum vrăjește muzica în peșteră, comparativ cu sala de spectacole?

► Concertele în Peștera Românești împlinesc anul acesta, 30 de ediții, deci 1984-2014, iar din 1999 am preluat organizarea și finanțarea acestei manifestări inedite. Atunci aveam la fiecare concert în Octombrie cam 800 de spectatori iar acum, avem peste 3500 de spectatori, mulți rămânând afară, neexistând loc suficient în peșteră. Este extrem de dificil de organizat asemenea concerte. Gândiți-vă că se instalează cam doi kilometri de cablu electric pentru iluminare, sunt patru generatoare de curent și că totul se cară cu mâna: instrumente, pupitre, scaune etc. Parteneriatul cu asociația Speotimis ne este deosebit de folositoare. Dar, trebuie să spun că Fundația Academică Culturală Timișoara (FACT) este organizatorul și principalul finanțator al acestor concerte. De asemenea FACT are și niște recorduri: a construit cea mai mare halbă de de bere din metal, trei avioane ale lui Vuia și elicopterul său. Tot FACT aduce anual Lumina de la Bethlehem și o dă în mii de candelă timișorenilor. În fiecare an, premiem muzicieni și copii talentați.

Ce amintiri plăcute păstrați, legate de concertele de muzică clasică pe care le-ați ascultat sau de muzicienii pe care i-ați întâlnit?

► Probabil, întâlnirea la Viena și discuțiile cu Seiji Ozawa și Zubin Mehta.

Ca și concerte, „Flautul Fermecat” - dirijat de Seiji Ozawa, pentru copii în 2010 și concertul din ediția trecută a festivalului Enescu, a Royal Concertgebouw Orchestra (dirijor M. Jansons).

Din experiența dumneavoastră, care este cel mai impresionant concert la care ați asistat până în prezent?

► Cred că acel concert dedicat lui Ioan Holender în 2011 la Opera de Stat din Viena, cu ocazia încheie-

rii mandatului său de director. La acest concert (care a durat peste cinci ore) au participat 56 de soliști și mari dirijori ai lumii, în semn de omagiu. Numind doar pe Placido Domingo, Anna Netrebko, Zubin Mehta, corul și orchestra opereii vieneze etc.

Dar, vă mărturisesc că și concertele filarmonicii noastre în Olanda, concerte în mari săli de spectacole cu toate biletele vândute, m-au impresionat. Cei 140 de muzicieni timișoreni (orchestră și cor) au avut o excepțională prestație artistică, promovând numele Timișoarei.

Dacă ar fi să numiți câțiva dintre artiștii de muzică clasică cu adevărat profesioniști ai vremurilor noastre, care ar fi aceia?

► Dintre dirijori: S. Celibidache, Seiji Ozawa, L. Bernstein, Simon Rattle, M. Jansons.

Dintre soliști: Radu Lupu, Elisabeta Leonskaja, Henryk Szeryng, David Oistrakh, și neapărat... Eugen Ciceu.

Dacă ați putea întoarce timpul, ce ați schimba?

► Habar nu am! Poate că aș fi fost mai atent la oportunitățile care erau în jurul meu, mai ales în anii studenției. Dar mă bucur că nu am fost nevoit să fac compromisuri majore în viață și că n-am cedat ispitelor părei și nedreptății vremurilor comuniste de atunci.

Acest interviu va apărea în Revista „Banatul”, iar prin intermediul său puteți să transmiteți câteva gânduri locuitorilor comunei Ramna și tuturor bănățenilor. Ce doriți să le transmiteți?

► Bucurați-vă de viață, nu fiți pizmași și nu uitați că sunteți aduși de Dumnezeu pe această lume și în acel loc cu un anumit motiv. Găsiți acest motiv și scopul vostru în viață și atunci o să fiți cu adevărat fericiți. Acum am și eu o dorință: poate că așa cum, Moldova Nouă, Caransebeș, Jimbolia și alte câteva zeci de localități au invitat filarmonica să le cânte, poate că și noua conducere a primăriei Ramna (am înțeles că e foarte apreciată doamna primar!!) va găsi fondurile necesare să facem un concert acolo. M-ar bucura să interacționăm artistic!! Vă urez:

La mulți ani!

INTERVIU REALIZAT DE
MONICA GAIȚA

„ZIUA CINSTIRII” SE VA ȚINE ÎN ACEST AN LA RAMNA

HERMINE SCHNEIDER

În acest an, la propunerea doamnei Magdalena Ciurea, primar al comunei noastre, Senatul Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, va conferi domnului Ion Octavian Peptenar, în data de 30 martie 2014, ora 16:00, în cadrul Zilei Cinstirii, în sala Căminului Cultural din comuna Ramna, **Diploma de Excelență cu Plachetă.**

Distincția, se acordă domnului profesor, Ion Octavian Peptenar, ca semn al prețuirii și al înaltei aprecieri, pentru activitatea sa deosebită, în păstrarea, promovarea și dezvoltarea învățământului din Țara Banatului.

Această festivitate, pentru care Senatul Uniunii a ales comuna noastră, dintre toate localitățile județului nostru, reprezintă, atât pentru locuitorii Ramnei, cât și pentru conducerea primăriei noastre, o deosebită cinste.

Foaia de Vermeș

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Uniunea este, alături de Primăria Vermeș, locul unde mă simt cu adevărat folositor Țării Banatului

Ion DAMIAN - primar al comunei Vermeș

Domnule primar, vă mulțumesc din debutul dialogului nostru, pentru amabilitatea de a accepta să stăm de vorbă, chiar și pentru o singură întrebare.

▶ Accept, în primul rând, pentru că știu că răspunsul meu, va apărea în cel mai fastuos jurnal al Banatului istoric, „Banatul”, acolo unde Vermeșul are un loc permanent. Și următorul motiv, este acela, că dumneavoastră, practicați jurnalismul strict informativ, dacă pot să spun astfel, jurnalismul pus în slujba unui public pe care îl respectați prin decență. Iată de ce, aștept cu interes întrebarea.

Domnule primar, recent, alături de alte personalități din arealul Banatului istoric, ați fost ales, ca membru cu drepturi depline, în Comitetul Director al Adunării Regionale a Uniunii Jurnaliș-

tilor din Banatul Istoric. Cum ați primit această demnitate?

▶ Cu reală bucurie. Uniunea, este singura instituție din Țara Banatului, care în timp, a reușit să apropie între faldurile sale, cum atât de frumos spune președintele ei Vasile Todi, prietenul meu Vasile, oameni din extrem de multe domenii de activitate, oameni cu dragoste de Banat, oameni pentru care orice întâlnire, este privită ca o adevărată sărbătoare a sufletului. La aceste întruniri, rămân uitate opțiunile politice, animozitățile firești într-o viață de om, ba chiar și mâhnirile, din păcate cotidiene.

Recent am aflat, și subliniez acest moment cu mândrie, că revista fanion a Uniunii, jurnalul regional „Banatul”, acolo unde Vermeșul, cum spuneam are locul său bine poziționat, este socotit drept cea mai importantă revistă din Țara Banatului. Și când această apreciere, apare într-un ziar condus de un strălucit gazetar, doamna

Lia Lucia Epure, semnat fiind, de un alt jurnalist care face cinste breslei dumneavoastră, domnul Gheorghe Miron, ei bine, este cu adevărat un prilej de fală. Prilej de fală atât pentru primarul comunei Vermeș, cât și pentru omul Ion Damian.

Apoi, trebuie să recunosc, din conducerea Uniunii, fac parte un număr de personalități cărășene, numai pe președintele de onoare al Uniunii, domnul Sorin Frunzăverde, dacă l-aș aminti și ar fi îndeajuns pentru a spune că pentru mine, Uniunea este, alături de Primăria Vermeș, locul unde mă simt cu adevărat folositor Țării Banatului.

Domnule primar, vă mulțumesc, încă o dată, pentru amabilitate, dorindu-vă să vă regăsim mereu, atât între oamenii din Vermeș, cât și între cei ce slujesc cu dragoste, idealurile Uniunii noastre.

▶ Așa să ne ajute Dumnezeu!

INTERVIU REALIZAT DE
MIRABELA VĂDRARIU

VERMEȘENI DE FALĂ

Recent, într-o întâlnire avută cu domnul primar al comunei noastre, domnul Ion Damian, domnia sa, ne-a sugerat să pregătim o rubrică, închinată oamenilor care, indiferent de vârstă, fac cinste apartenenței la comuna Vermeș, prin activitatea lor, desfășurată mai departe sau mai aproape de locul în care s-au născut. „Începeți să căutați oameni de fală, care născuți fiind pe pământul Vermeșului, au făcut, sau fac onoare comunei noastre”, ne-a sfătuit domnul primar, iar noi, urmându-i îndemnul, am pornit pe urmele domnului Petru Lighezan, cunoscut bănațenilor de la câmpie, drept cel mai destoinic director pe care l-a avut PECO Timișoara.

L-am întâlnit, în această iarnă cu irizări de primăvară, în somptuosa sa locuință din centrul orașului Timișoara, politicos și primitiv ca un bănațean de munte bucuros mereu de goști. Nefiind suficient spațiu tipografic, pentru a prezenta viața – ca un roman – a acestui vrednic fiu al Vermeșului, ajuns om de vază în capitala Banatului, îl prezentăm, iată, cu un laconic CV.

ANA-MARIA COTOȘPAN

PETRU LIGHEZAN

Născut: 05.05.1935

Locul nașterii: com. Vermeș, județul Caraș-Severin

Sunt născut într-o familie de țărani, numeroasă, având șase copii. Locurile natale și copilăria au fost și vor rămâne cea mai frumoasă perioadă a vieții mele și pe care nu le voi uita niciodată atâta timp cât Dumnezeu mă mai ține în viață.

Am crescut într-o familie numeroasă și cu o educație creștinească deosebită, cu respectul față de aproapele tău și cu dragoste față de neamul românesc și glia strămoșească.

Am făcut clasele primare în comuna natală și dragă sufletului meu, Vermeș, unde am avut ca învățătoare pe doamna Cipu, soția preotului din sat, care ne-a îndreptat primii pași în viață.

La 13 ani am plecat la Timișoara la școala de meserii, continuând cu studiile medii și absolvind la Institutul Politehnic din Timișoara, Facultatea de Mecanică după care, pentru scurt timp, am lucrat ca inginer la ELBA. Apoi, pentru tot restul vieții active, am lucrat în domeniul petrolului pe raza a patru județe din partea de vest a țării, îndeplinind diverse funcții de conducere.

Am o familie deosebită și foarte unită, iar feciorul nostru este inginer informatician lucrând la o firmă multinațională ca manager de proiecte.

Îndemnul părintesc, pe care l-am urmat cu sfințenie, a fost acela de a-mi ajuta colegii și pe toți din jurul meu.

Felicit, în această scurtă trecere în revistă a unei întregi vieți de om, inițiativa domnului Ion Damian, primarul comunei mele, de a cinsti, prin găzduirea în „Foaia de Vermeș”, a frumosului jurnal „Banatul”, fiii Vermeșului.

Timișoara 31.01.2014

O glorie a sportului ROMÂNESC, A ALES VERMEȘUL

ESTERA ROSENBLUM

Domnule primar, om de afaceri și fostul tenismen a luat inițiativa pentru început, în concretizarea mături de vânatoare de la Balc, în comuna noastră.

Domnul Ion Țiriac este o persoană importantă, unul dintre cei mai cunoscuți și respectați români ai ultimei jumătăți de secol, fost tenismen de anvergură internațională în anii '70, iar după '90 un foarte influent om de afaceri în România și Germania.

A performat, atât ca sportiv la cel mai înalt nivel profesionist, cât și în ce privește implicarea în afaceri solide, ambele preocupări aducându-i o reputație și notorietate deosebită. S-a dovedit că are și un suflet mare atunci când după tragedia din Apuseni, a donat Inspectoratului General de Aviație un avion turbojet, destinat misiunilor umanitare urgente.

Comuna Vermeș este recunoscută ca fiind una dintre cele mai bune pentru vânatoare din județ, motiv pentru care, e posibil ca domnul Ion Țiriac să își mute domeniul de vânatoare aici sau să aibă unul în paralel cu cel de la Balc. Tranzacția de vânzare cumpărare a fost efectuată, iar domnul Ion Țiriac este noul proprietar, acest pas reprezintă un bine atât pentru comună cât și pentru locuitori.

Ion Țiriac, între anii de glorie sportivă și cei ai deplinei maturități

Foaia de Obreja

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

FESTIVALUL „ACHIM NICA” A AJUNS LA A DOUA EDIȚIE

Cu două zile mai devreme față de ziua nașterii, în 18 ianuarie 2014, la Căminul Cultural „Achim Nica” din Obreja a fost comemorat cel care poartă numele acestui lăcaș de cultură, cel mai mare doinitor al Banatului, prin desfășurarea celei de-a doua ediții a Festivalului „Achim Nica”.

Spectacolul propriu-zis a fost precedat de un simpozion, la care au participat numeroase personalități ale culturii bănățene, precum și numeroși oameni politici. Mai întâi a luat cuvântul primarul comunei Obreja, domnul **Petru POP**, care a spus că „dacă nu punem accentul pe școală și biserică, nu o să mai avem cultură”, fiind foarte mândrit că în urmă cu mai multe decenii, comuna Obreja avea locuri fruntașe printre echipele de dansuri populare și cele de călușari, iar în prezent s-a pierdut tradiția, nemaiaivând astfel de formații.

Directorul Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Caraș-Severin, domnul **Gheorghe ȚUNEA**, a precizat că „în acest colț de țară, Achim Nica avea un rol deosebit”, iar din 2015 a propus un concurs pentru tinerii interpreți, al doinelor, deoarece Achim Nica reprezintă acest gen muzical.

Domnul **Vasile TODI**, președintele Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, a arătat importanța „gestului pe care această comună îl face, de a readuce identitatea spiritului bănățean acolo unde merită să existe. Ascultându-l pe Achim Nica, înțeleg foarte bine că doina bănățeană, atunci când este interpretată de un artist înzestrat cu har divin, poate îmblânzi orice mahnire”.

Prof. **Ana-Doina ZEICU**, inspector la Direcția Parteneriate Internaționale și României de Pretutindeni, din cadrul Ministerului Educației Naționale, a vorbit despre ceea ce reprezintă doina, dar și despre filozofia cântecului lui Achim Nica, spunând că: „artistul este purtătorul de mesaj al acestui produs cultural, în excelență bănățean, în spațiul cultural românesc, iar Achim Nica înfăptuiește cu unicitate acest mesaj transcendent al neamului său”, încheind cu un simplu „Sărut mâna uica Achime!”

De asemenea, fiul surorii mai mari a lui Achim Nica, domnul conf. univ. dr. **Ioan MURARIU** din Obreja și-a început pledoaria făcând referire la semnificația doinei, concuzionând că: „doinitorul este un mag, un înțelept, un preot, dar și un viteaz răzvrătit, ori numai un învățător ce sapă adânc în sufletul neamului său. Iată de ce Achim

Nica a fost și rămâne un brand al locului și al neamului său”. A încheiat, relatând o întâmplare din copilăria lui Achim Nica, din vara anului 1936.

Pentru domnul **Gelu STAN**, cunoscutul realizator de emisiuni de la *Radio Timișoara*, „Achim Nica este egal cu doină!”. Povestind despre numeroasele spectacole avute împreună, a spus că „l-a simțit de fiecare dată cum trăiește acel moment, fiindcă adevărata realizare a lui era întotdeauna

doina. A știut să o lege atât de frumos cu textele, adevărate imagini fiind create în textele pe care le interpreta. El a simțit forma ascendentă a liniei melodice în momentul începerii fiecărei strofe, despre care muzicienii își dau seama cât optimism există în interpretarea lui Achim Nica.” Tot despre doinitorul Banatului, a mai spus că „a cântat fiindcă așa a trebuit să facă, fiindcă acesta a fost crezul lui, aceasta a fost menirea lui: de a cânta și de a doini”.

Deputatul **Dan-Laurențiu TOCUT**, pornind de la ideea că „este un lucru deosebit să ne aducem aminte și să ne păstrăm trecutul, fără trecut ne pierdem identitatea”, a menționat două idei care ar putea fi puse în aplicare: „realizarea Festivalului doinei românești «Achim Nica» și că „la școală ar trebui să se predea obiceiul românesc, al locului în orele opționale, dacă nu chiar obligatoriu”.

Invitata specială a festivalului, cunoscuta cântăreață de muzică populară **Elena JURJESCU-TODI** a prezentat un crâmpei din perioada de turnee și de filmări, pe care a avut-o alături de marele Achim Nica, pentru că l-a iubit în mod deosebit, încă din copilărie, fiind născut în același an cu tatăl domniei sale.

A continuat, prezentând o nemulțumire a lui Achim Nica, aceea că „s-a schimbat, de către unii interpreți, colegi mai tineri, rolul unui solist vocal: de a cânta mai mult de o oră fără oprire, pentru a juca invitații pe cântecele noastre, în loc să ne asculte stând, să ne aplaude cu drag și apoi să joace după muzică instrumentală”.

Tot doamna **Elena Jurjescu-Todi** a mai menționat că: „la Slatina există un Festival de doine și balade, putem să-l luăm ca model și să se realizeze și la Obreja, tocmai pentru că Achim Nica a fost și este doinitor al Banatului și va rămâne pilonul și pionierul muzicii bănățene”.

„Nimeni nu știa de obrejeni sau de Oțelu Roșu” a fost una din ideile expuse de directorul Casei de Cultură din Oțelu Roșu, cântărețul **Traian BARBU**, care și-a amintit că „fugea lumea să pună mâna pe el, dar păcat că nimeni nu mai face nimic pentru el”. A mai adăugat că „Achim Nica trebuia să aibă un ONG cu fonduri de 2 miliarde”.

Cântărețul **Ștefan ISAC** a amintit perioada de la Ansamblul „Doina Banatului” din Caransebeș, când Achim Nica era cap de afiș, dar și despre faptul că a reprezentat un model pentru el: „a rămas omul de bază după care m-am jalonat, vocea lui fiind inconfundabilă”. Cu timpul au devenit buni prieteni, vizitându-l frecvent. A încheiat discursul, spunând că „ne lipsește Achim Nica, dar prin prezența noastră, a celor apropiați lui, Achim Nica este cu noi”.

Medicul **Paul CUREA**, cărășan care trăiește de 26 de ani în Germania, a precizat: „Arta este cea care desăvârșește ceea ce natura a lăsat neterminat, nedeslușit, și muzica în domeniul artei are un loc dintre cele mai importante. În cadrul muzicii, doina este un segment extraordinar de încărcătură de fiori, bunătate și simț artistic, iar în cadrul doinei, unul dintre cei mai grozavi reprezentanți ai doinei noastre românești este acest al dumneavoastră, al meu și al tuturor, Achim Nica.”

Prezentatorul **Dan LIUT**, de la Banat TV Reșița, a spus: „Nu am înțeles muzica tradițională bănățeană pentru că nu înțelegeam doina! Ascultându-l pe Achim Nica am înțeles doina!”, mai precizând că „Dumnezeu, când a împărțit românilor darurile cele mari, în luna ianuarie, pe Achim Nica l-a dat bănățenilor, fiind luna în care Dumnezeu a făcut cadourile cele mai frumoase românilor: pe Mihai Eminescu și pe Achim Nica.”

- va urma -

PAGINĂ REALIZATĂ DE ION CUBIN

Foaia de Făget

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

MONOGRAFIA FĂGETULUI

Prof. DUMITRU TOMONI

Prin noua împărțire administrativ-teritorială a țării din 1952 Făgetul devine reședința raionului cu același nume, ce avea în subordine 19 comune și 71 așezări omenești. Își va păstra acest statut până în 1968, când în urma desființării raioanelor Făgetul devine comună, având în subordinea sa 10 sate: Bătești, Bichigi, Bunea Mare, Bunea Mică, Brănești, Colonia Mică, Jupânești, Begheiul Mic, Povergina și Temerești.

Înființarea, în toamna anului 1954, a Liceului, care la scurt timp, va lua numele marelui inventator și patriot Traian Vuia, a avut urmări benefice asupra spiritualității zonei. După anii 1960 și Făgetul a cunoscut o perioadă de destindere și realizări notabile, în special sub raport cultural și edilitar.

Prin efortul generos al locuitorilor harnici și mândri de această hărnicie, dar și prin inițiativa

unor oameni cu funcții de decizie, Făgetul și-a schimbat înfățișarea. S-au ridicat case noi, etajate, blocuri cu zeci de apartamente, s-au asfaltat majoritatea străzilor, s-a înființat o rețea de magazine pentru deservirea populației. Aspectul edilitar, realmente urban al localității, s-a conturat printr-o serie de realizări: un cămin cultural modern ce oferea spații pentru activități culturale multiple, un hotel-restaurant „Padeșul” cu 43 locuri cazare, un nou local de școală dotat cu săli de clasă, cabinete, laboratoare, un internat școlar cu 208 locuri, un local de grădiniță cu două nivele, săli de clasă, dormitoare, bucătărie și sală de mese, o bază de agrement cu un bazin de dimensiuni olimpice, cu popicărie, vestiare și terasă, un dispensar etc.

În același interval de timp s-a deschis o secție

a I.M.C. Timișoara, o stație de epurare a apelor reziduale, s-a construit un sediu al Autobazei, dotat cu ateliere de reparații, vopsitorie, stație de benzină, turn de apă, un sediu al Autogării, un local P.T.T.R, un sediu al fostului S.M.A. etc.

În anul 1994, Făgetul este declarat oraș.

TINERI POEȚI AI ORAȘULUI NOSTRU

Suflet estompat

FLORINA HUZOAICA

când pereții se ating între ei și becul devine
o scorbura de veverițe
îmi iau mâinile în brațe și suspin zgomotos
poezia curge în fluvii mărunte printre
străzile aglomerate din capul meu
nu îmi pare rău niciodată de ce am spus
și nuucid nimic

regret doar marea din abisuri și tristeți goale
ce se scurge sacadat din mine

e ciudat cum încerc să-ți desenez în palme
modul în care te iubesc
nu-mi ajunge doar pielea ta pentru a-ți arăta ce simt

e bine când vasele încetează să se mai spargă
când îți poți uni mâinile reci și uscate

într-un munte de foc
și arunci în ceruri hârtia pe jumătate scrisă

nu pot distruge ce-a fost

rămân ferestrele mânjite cu ciocolată
și se desprind în amprente vii otrăvite cu zahăr

DIN REALIZĂRILE DE ANUL TRECUT

PARC DE JOACĂ LA BĂTEȘTI

ESTERA ROSENBLUM

La începutul anului care a trecut, Primăria Făget le-a făcut un frumos cadou copiilor din Bătești: un parc de joacă. Acesta este dotat cu tobogane, căsuțe, leagăne, balansoare. Locul este împrejmuit, iar în parc sunt coșuri pentru gunoi și bănci pentru părinții ori bunicii care-i veghează pe cei mici, atunci când se joacă. „Investiția s-a ridicat la suma de 20.000 lei. Urmează să realizăm astfel de locuri de joacă și la Bichigi și Colonia Mică” spune primarul Marcel Avram.

ANUL ȘCOLAR 2013-2014 LA FĂGET

ANDRADA CĂDARIU

În acest an școlar merg la cursuri peste 1200 de elevi, repartizați în 16 clase de liceu, 11 de gimnaziu și nouă clase la învățământul primar. Ei sunt îndrumați de un număr de 72 de profesori. Liceul are două filiere: teoretică (profiluri uman și real) și tehnologică (profil servicii). Și în acest an școlar, liceul făgețean va continua parteneriatele cu Jandarmăria, Poliția, Primăria și Consiliul Local Făget, cu Universitatea de Vest Timișoara, cu Universitatea Politehnică Timișoara, cu Universitatea de Științe Agricole a Banatului și cu Filarmonica „Banatul” din Timișoara. De asemenea, vor fi înnoite parteneriatele educaționale cu licee din județ, din țară și din Ungaria.

PRIETENI FRANCEZI LA FĂGET

KATHERINE SCHNEIDER

Un grup de șase elevi francezi de la Maison Familiale d'Agencourt însoțiți de profesoarele Sabine Bazenet și Marie-Noelle Lopez, împreună cu un mai vechi prieten al orașului nostru, Daniel Paulin, au vizitat Făgetul, în cadrul unui parteneriat cu Liceul Teoretic „Traian Vuia”. Au poposit, pentru o oră și la Primăria orașului Făget, la invitația domnului primar, prof. Marcel Avram. În cadrul discuției amicale s-au rememorat legăturile vechi și acțiunile comune realizate de Asociația de prietenie româno-franceză, Făget-Belleneuve, vizitele românilor în Franța și ale francezilor în România, schițându-se totodată planuri de continuare a relațiilor de prietenie. În acest sens, domnul Marcel Avram a primit cu bucurie invitația domnului director Jean-Claude Alexandre de a vizita instituția de învățământ Maison Familiale Rourale, pe care o conduce la Agencourt, și, la rândul său, domnul primar le-a adresat prietenilor francezi invitația de a participa la Ruga făgețeană, la manifestările prilejuite de aniversarea a 20 de ani a orașului Făget.

Foaia de Birchis

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Etapizat, vom asfalta toată comuna!

Ioan GUȚU - primar al comunei Birchis

Birchisul, iarna, e frumos ca o legendă păstrată în lada cu zestre a Mocioneștilor. Pe domnul primar Ioan Guțu, l-am întâlnit acolo unde se pare că este a doua sa casă, adică în sediul primăriei comunei

Birchis, primărie pe care domnia sa, ca un sincer iubitor al trecutului acestei așezări, a înobilat-o la intrare, cu bustul lui Alexandru Mocioni.

Domnul primar, m-a primit atât de bucurat, încât brusc, bruma de emoție mi-a dispărut ca prin farmec. Un om blajin cu multă înțelegere pentru noi cei mai tineri, care iată, i-am trecut pragul biroului pentru un interviu în „Foaia de Birchis”.

Domnule primar Ioan Guțu, cum priviți alegerea dumneavoastră ca membru cu drepturi depline al Biroului Director, în cadrul Adunării Regionale a Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric?

► Cu permisiunea dumneavoastră, de la început, aș vrea să aduc mulțumiri Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, pentru alegerea mea ca membru cu drepturi depline al Biroului Director al Adunării Regionale a Uniunii.

Consider că alegerea mea în această structură, alături de personalități din toate sferile de activitate cum ar fi: medici, ingineri, profesori, preoți, juriști și jurnaliști, precum și din administrațiile publice locale, de pe întreg cuprinsul Țării Banatului, va face ca implicarea noastră să dinamizeze activitatea Uniunii.

Domnule primar, ce proiecte importante v-ați propus să realizați în cursul acestui an?

► Având în vedere faptul că, în anii care au trecut, sumele alocate prin bugetul local au avut ca scop realizarea unor obiective de interes public, precum și întreținerea în condiții corespunzătoare a întregului patrimoniu existent, în cursul acestui an, ne-am propus să începem cu asfaltarea străzilor importante din satele aparținătoare comunei. Astfel, pentru asfaltarea străzilor din Birchis și Ostrov avem un proiect depus prin fostul program PNDJ. Proiect la care trebuiau să înceapă lucrările încă din anul 2012 și care la ora actuală este blocat, urmând să primim fondurile necesare prin programul național de dezvoltare rurală, iar pentru localitatea Căpâlnaș am alocat, începând cu anul acesta, fonduri din bugetul local și al Consiliului Județean Arad, urmând ca etapizat să fie asfaltată toată comuna.

Ce festivități, ce sărbători, se vor remarca anul acesta în comuna Birchis?

► Activitatea culturală din cadrul Comunei Birchis se realizează prin cele 3 cămine culturale, biblioteca comunală și bibliotecile școlare.

La nivelul comunei Birchis a existat și există o activitate culturală permanentă, având în vedere faptul că, în fiecare an, sunt organizate o serie de manifestări cultural-artistice, unde participă marea majoritate a tineretului din comună și satele învecinate.

Desigur, Birchisul fiind o comună cu tradiții culturale, anul acesta vom organiza Ruga Satului de Sfânta Maria Mică, în data de 8 septembrie în

localitatea Birchis, în 15 august de Sfânta Maria Mare, în localitatea Căpâlnaș, iar în 31 mai, în satul Ostrov. La acest eveniment participă și revin pe plaiurile natale, pentru a celebra, cum se cuvine, alături de cei apropiați, tot mai mulți fii și fiice ale comunei noastre.

Ca de fiecare dată, tradițiile și sărbătorile de iarnă vor fi respectate și în acest an. Cu această ocazie, începând cu ajutorul Crăciunului, în cele 3 sate ale comunei se organizează cetele de colindători (dubașii), care prin colindele lor, vor vesti Nașterea Mântuitorului.

Revenind la manifestările și festivitățile ce vor fi organizate în acest an, aș remarca faptul, că la nivelul Comunei Birchis avem un ansamblu folcloric, format din tineri dansatori și soliști de muzică populară, care pe parcursul anului vor susține mai multe spectacole în satele comunei noastre.

Acum, la sfârșitul acestui scurt interviu, vă propun ca domnia voastră să transmiteți un mesaj atât pentru Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric, cât și cetățenilor din comună.

► Fiind la început de an, doresc să asigur, atât cetățenii din comuna noastră cât și membrii Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, că vom face totul spre binele comunității, întărind și pe mai departe legăturile de bună înțelegere și conviețuire pe pământul sfânt al Banatului, în așa fel încât să putem spune, precum odinioară strămoșii noștri, „Tăt Bănatu-i fruncea!”.

INTERVIU REALIZAT DE
SORINA IOANA

SFATURI CREȘTINE

DIN CARTEA ÎNTELEPCIUNII LUI ISUS, FIUL LUI SIRAH

Nu fi gelos de soția ta iubită și nu-i da cuvânt să-ți facă rău.

Nu te da în mâinile unei femei, ca să nu aibă putere asupra ta.

Nu te întâlnești cu femeia desfrânată, ca să nu cazi în lațurile ei.

Cu femeia cântăreață să nu fii adesea, ca nu cumva să te prindă cu meșteșugurile ei.

Nu-ți opri privirea asupra unei fecioare, ca să nu ai a suferi pentru ea.

Nu te da în mâinile desfrânatelor, ca să nu-ți pierzi moștenirea.

Nu privi pe ulițele cetății, nici nu rătăci prin locurile ei dosnice.

ANUNȚ IMPORTANT

ROMÂNIA

PRIMĂRIA COMUNEI BIRCHIS JUD. ARAD

Telefon: 004 0257.434.443 Fax: 004 0257.434.500

E-mail: primariabirchis@yahoo.com www.comunabirchis.ro

Pentru punerea în valoare a suprafeței de 1200 ha de pajiști naturale, aflate în domeniul privat al Comunei Birchis, crescătorii de animale, persoane fizice sau juridice din cadrul colectivității locale, proprietari de animale înregistrate a RNE, care doresc închirierea de pădure pentru anul 2014 sunt invitați ca până la data de 1 martie a.c. să depună la biroul agricol al primăriei, cererea pentru suprafața de pajiști solicitată proporțional cu efectivele de animale deținute în exploatație.

COMUNA BIRCHIS ÎN CIFRE ȘI DATE PENTRU OASPEȚII SĂI:

Așezare și locuitori

Comuna Birchis este situată la 96 km de municipiul Arad (orașul cel mai apropiat este Făget din județul Timiș, situat la 14 km), având un număr de 2009 locuitori cu 744 gospodării.

Suprafața:

Suprafața totală a comunei este de 10300 ha din care: terenuri agricole - 5377 ha, păduri - 4273 ha, alte terenuri - 650 ha.

Sate componente: Birchis, Căpâlnaș, Ostrov și Virismort.

Economia comunei este una preponderent agrară, activitatea principală a locuitorilor fiind agricultura și silvicultura.

Monumente: Castelul Mocioni din Căpâlnaș numit și micul Trianon; Biserica Ortodoxă din Căpâlnaș.

Facilități pentru investitori: Terenuri agricole și material lemnos.

Efective de animale: Bovine 360 cap., ovine 5500, porcine 1200, cabaline 160, păsări 6500 cap.

Foaia de Cenei

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Dacă ai sănătate ești cel mai bogat om

Ciprian CIURDAR - consilier local

La un nou început, pe plan profesional sau personal, visăm la fiecare început de an... Iată că noul an 2014 a început în forță, cu planuri noi pentru fiecare. În prima lună a anului, „Gerar” cum se spune în popor, am început cu un nou interviu din seria „De vorbă cu consilierii noștri”, continuând „tradiția” Foii de Cenei. Am stat de vorbă cu domnul Ciprian Ciurdar, consilier local al comunei Cenei și fără a sta prea mult pe gânduri l-am rugat să ne spună câte ceva, pe scurt, despre începuturile vieții dânsului:

Descrieți-ne, pe scurt, viața dumneavoastră personală și profesională, pentru ca cititorii revistei „Banatul” să vă cunoască mai bine.

► Mă numesc Ciprian Ciurdar și sunt născut în localitatea Bobda, comuna Cenei, județul Timiș.

Băștinaș...

► Dintotdeauna.

Ce studii aveți?

► Am doar 10 clase și profesională.

Și specializarea?

► Conducător mecanic auto. Profesionala am făcut-o la Liceul Auto în zona Freidorf din Timișoara.

Când și de ce ați intrat în politică?

► Am intrat în politică în anul 2000, la insistențele prietenilor și cunoștințelor mele, dar și la cererea domnului primar de la acea vreme.

Sunteți consilier local în comuna Cenei.

Vreau să vă întreb, care este relația dumneavoastră cu cetățenii din comună, dar mai ales cu colegii din echipa Consiliului Local și personalul Primăriei?

► În general, relația mea cu echipa Primăriei și a Consiliului Local, dar și cu cetățenii, este foarte bună. Nu țin minte să fi existat probleme majore, ca să spun așa. Evident că fiecare părere contează, de aceea se numește „echipă”, pentru colaborare.

Cu ce vă ocupați în afara timpului în care sunteți consilier local?

► Din păcate sunt pensionat pe caz de boală, de acum trei ani, de când am ieșit din funcția de viceprimar.

Cât timp ați fost viceprimar?

► Zece ani de zile.

Și acum sunteți consilier local. Descrieți-mi comparația dintre cele două funcții.

► Acum sunt mult mai liniștit decât în perioada când activam ca viceprimar. Evident, ca viceprimar ai mult mai mult de lucru, ai mai multe probleme de rezolvat. Dar având în vedere că am și probleme de sănătate, e mult mai multă liniște acum.

Fiind viceprimar, cetățenii veneau deseori la Primărie cu anumite probleme, vrând să plece fără ele. Acum, sunteți la fel de „săritor”, chiar și în funcția de consilier local?

► Bineînțeles. Și atunci, dar și acum, am încercat și încerc să rezolv cam tot ce îmi stă în

putință.

Care este principala activitate din comună ce necesită o anumită atenție din partea Primăriei?

► În principal, crescătorii de animale au nevoie de ajutor din partea noastră. Știți cum e la sat, alte activități în afară de agricultură și creșterea animalelor nu prea sunt. Astfel că noi încercăm să ne implicăm și să-i ajutăm cum putem. Concesionarea pășunii de la Bobda pentru crescătorii de animale, în special pentru crescătorii de ovine care s-a extins, pentru că în același timp a scăzut crescătoria de bovine.

Fiindcă a început noul an, probabil Primăria are și ea planuri noi. Ce îmi puteți spune despre acest lucru?

► Bineînțeles că avem planuri noi, dar ce pot să vă spun este despre Căminul Cultural, care este aproape finalizat, s-a refăcut monumentul din centrul satului și în Cenei s-a asfaltat strada Sârbească. Iar la noi, în Bobda, în limita bugetului, vrem să asfaltăm și noi o stradă măcar în viitorul apropiat.

Ca o ultimă întrebare, ce le urați colegilor dumneavoastră din Primărie, cetățenilor din comună și cititorilor revistei „Banatul”?

► Le urez tuturor sănătate, pentru că este mai bună decât toate. Dacă ai sănătate ești cel mai bogat om de pe pământ. Restul lucrurilor vin de la sine.

INTERVIU REALIZAT DE
ANDREEA VASILIU

„SFÂNTUL SAVA” A FOST SĂRBĂTORIT DE CREDINCIOȘI DIN COMUNA CENEI

ALEXANDRA STEFANOV

Ceneiul, localitate binecuvântată de Dumnezeu cu mai multe naționalități: sârbi, români, maghiari, germani-croați. Trăim în bună înțelegere respectându-ne credința, tradițiile, obiceiurile, toate acestea ducând la progres.

În data de 27 ianuarie 2014, biserica și credincioși sârbi din Cenei, sărbătoresc cea mai mare sărbătoare a „Sfântului Sava”, cel mai mare Sfânt și mai venerat, Sfânt al Serbiei, Muntenegru și al sârbilor de pretutindeni.

S-a născut în anul 1175, în localitatea Podgorica din Muntenegru, cu numele inițial Rastko Nemanja. Fiul domnitorului Ștefan Nemanja care a adus tot o viață duhovnicească și a fost canonizat cu numele de Sfântul Simeon „Izvorătorul de Mir”.

Mama Ana Nemanja, spre sfârșitul vieții a îmbrățișat viața la mănăstire, pe numele de Anastasia. Sfântul, întâiul arhiepiscop al Serbiei și Muntenegru, a contribuit decisiv la formarea culturii și conștiinței creștine a poporului sârb și ocrotitorul școlilor.

După anul 1197,

pleacă la Sf. Munte Athos, la mănăstirea Vatoped, Simeon tatăl și Sava fiul, unde vor fi ctitori și repară multe biserici și școli autohtone dar și multe biserici și școli din satele Serbiei. A plecat în veșnicie în anul 1235, la vârsta de 60 de ani. În data de 27 ianuarie în Cenei, biserica ortodoxă sârbă este mai bine pregătită și mai plină de credincioși, de toate vârstele.

În fața Iconostasului, după slujbă, a răsunat frumosul imn închinat Sf. Sava, cântat de copiii preșcolari, elevii cl. I-VIII, cadre didactice active, dar și cele care au ieșit la pensie. Toți în frunte cu preotul paroh Macovei Borisilav Răzvan, în jurul cărui cu toți ne simțim mai aproape de cel ce ne-a creat.

Nașii acestui eveniment pentru 2013 au fost familia Plavoșin Branslav, Plavoșin Stanca și fiica Ivana Brankița, întrucât acest eveniment săvârșește pe cei care s-au dăruit întru totul culturii: bisericii, școlii. Pentru anul 2014, nași vor fi toți elevii familiilor care frecventează cursurile și în limba maternă sârbă împreună cu cadrul didactic Glișovici Radoslavna.

Foaia de Lugoj

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Agerpres - Constantin Duma

Un gest de grațitudine

Pentru felul excepțional, în care administrația municipiului Lugoj, a pregătit alături de conducerea Teatrului Municipal „Traian Grozăvescu”, Gala premiilor Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, în data de 16 mai 2013, cum și pentru publicul lugojean, prezent în număr mare la această unică sărbătoare a Banatului Istoric, Senatul Uniunii, a hotărât ca această „Foaie de Lugoj”, să fie un dar al Uniunii, pentru toți locuitorii acestei frumoase așezări bănățene.

- R -

LUGOJENII AU SARBĂTORIT ZIUA UNIRII

DARIA NICHITEANU

În data de 24 ianuarie 2014, cu ocazia aniversării a 155 de ani de la Mica Unire, membrii Ansamblului Folcloric „Lugojana” au dansat Hora Unirii împreună cu elevii de la școlile lugojene și copii de la grădinițele din Lugoj. Cu mic cu mare, lugojenii au dat mână cu mână și au jucat cu multă bucurie Hora Unirii. Acest eveniment a fost marcat indeosebi de Ansamblul Folcloric „Lugojana” printr-o manifestare cultural artistică „Să dăm mână cu mână”, în Piața Victoriei, și anume

în sensul giratoriu din fața Primăriei. Bănățeni cu fală, lugojenii nu au dat înapoi, ci s-au alăturat cu zecile și au jucat Hora Unirii.

„Este o zi specială, o zi unică în istoria noastră, a românilor. Mă bucur că atât dansatorii, cât și locuitorii urbei au venit în număr mare la manifestare. Este un eveniment binevenit al ansamblului, în orașul pe care îl reprezentăm, deoarece, după cum știți și dumneavoastră, la sfârșitul anului trecut am avut 50 de ani de activitate și trebuia să venim cu ceva nou, cu ceva de impact asupra publicului spectator și văd că am reușit. Va fi un an plin de evenimente, plin de spectacole, de deplasări, dar, credem noi, că vom duce la bun sfârșit activitatea folclorică lugojeană”, a afirmat maestrul Puiu Munteanu, coregraf al Ansamblului „Lugojana”.

VIZITATORI ÎN NUMĂR MARE LA MUZEUL DIN LUĞOJ

CARMEN POPESCU

Muzeul de Istorie, Etnografie și Artă Plastică din Lugoj, a avut parte de aproximativ o mie de vizitatori la doar două luni de la deschiderea oficială.

După șapte ani de reabilitare, Muzeul din Lugoj s-a deschis publicului. În prezent, intrarea la Muzeu este gratuită, printre cei mai dornici să cunoască istoria și tradițiile meleagurilor natale, s-au numărat elevii din Lugoj. „În total, de la 1 Decembrie și până acum, am avut 960 de vizitatori. Dintre aceștia, majoritatea covârșitoare au reprezentat-o elevii din școlile lugojene și din satele din jur. Cu toate instituțiile de învățământ din oraș, noi avem parteneriate, iar ei vizitează Muzeul de câte ori au ocazia”, a afirmat directorul instituției, domnul Răzvan Pinca.

La fel și localnicii au fost atrași de expoziție: „Întrădeavăr, este o bucurie pentru noi că au ales să intre în Muzeu oameni interesați în mod real de ceea ce expunem. Am putut vedea asta, pentru că durata de vizitare este între 45 minute și până la o oră, timp în care fiecare studiază cu minuțiozitate documentele, hărțile, machetele, armele, picturile, toate materialele expuse”, a afirmat domnul Răzvan Pinca, muzeolog.

UN SCRITOR LUĞOJEAN ESTE NOMINALIZAT LA PREMIUL NOBEL

MIRUNA LOTEANU

Cetățean de onoare al municipiului Lugoj, scriitorul Nicolae Breban, se află pe lista nominalizațiilor din acest an la Premiul Nobel pentru literatură din partea Uniunii Scriitorilor din România. Propunerea a fost înaintată către Academia Suedeză, de Comitetul Director al Uniunii Scriitorilor din România, din care face parte și scriitorul timișorean Mircea Mihăieș. Alături de scriitorul lugojean mai sunt nominalizați: Mircea Cărtărescu, Norman Manea și Varujan Vosganian.

Domnul Nicolae Breban nu este pentru prima dată în această postură. Scriitorul, care și-a petrecut o parte din viață la Lugoj, a mai fost propus de două ori pentru celebrul premiu.

Domnul Nicolae Breban este autorul volumelor „Francisca” (1965), „Bunavestire” (1977), „Don Juan” (1981), piesele de teatru „Culoarul cu șoareci” și „Bătrâna doamnă și fluturele” (1981-1982, Paris), ediția franceză a romanului „În absența stăpânilor” (1983, Flammarion, Paris), „Drumul la zid” (1984), versiunea franceză a romanului „Bunavestire” (1985, Flammarion, Paris), „Pândă și seducție” (1991), volumul de versuri „Elegii parisiene” (1992), trilogia „Amfitrion (1994), „Demonii mărunți”, „Procuratorii”, „Alberta”, „Riscul în cultură” (1997), „Ziua și noaptea” (1998), „Stricte amintiri literare” (2001), „Voința de putere” (2001), „Sensul vieții. Memorii I (2003), „Sensul vieții. Memorii II” (2004) și „Sensul vieții. Memorii III” (2006).

Foaia de Caransebeș

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

ÎNVĂȚĂMÂNTUL Vocațional va continua la Caransebeș

SORANA KOȘ

Municipalitatea din Caransebeș a decis ca Seminarul Teologic „Ioan Popasu” să nu fie desființat. Pentru a salva o școală cu tradiție, ce funcționează din anul 1865, consilierii locali au decis, ca pe lângă acesta, să fie arondate încă cinci grădinițe, pentru ca unitatea școlară să întrunească numărul de elevi solicitat de lege.

Conform domnului primar Marcel Vela, Seminarul Teologic „Ioan Popasu” va rămâne singura instituție de acest profil din zona de vest. „Pentru

a ajuta și salva Seminarul Teologic, Consiliul Local a aprobat arondarea în structura sa, a cinci grădinițe cu program normal. Infirmăm zvonurile că s-ar desființa Seminarul Teologic, această instituție de învățământ cu tradiție, ca seminar teologic vocațional, va funcționa în Caransebeș și mai mult decât atât, în cadrul său, în anul școlar 2014-2015, sigur, vor activa și elevi din județele Timiș și Arad, unde cele două seminarii vocaționale nu mai sunt prevăzute în structura școlară pentru anul următor și vor fi desființate”, a declarat primarul municipiului Caransebeș, domnul Marcel Vela.

PATRU achiziții noi la Volei Club BANATUL –CARANSEBEȘ

GRAȚIELA CÎLNIC

Șchipa masculină, Volei Club Banatul Caransebeș, și-a întărit lotul în vederea poziționării pe un loc fruntaș în Divizia A2 vest.

Cei patru jucători, care vor face parte din lotul caransebeșan sunt: Andrei Achimescu, Emil Lung, Cătălin Lele (Oradea) și Ștefan Someșan (Suceava). Prezentările au avut loc

în cadrul unei conferințe de presă la sediul municipalității, alături de domnul primar Marcel Vela și de președintele clubului, domnul Cristian Stepanescu.

„Cu cei patru nou-veniți încercăm să prindem turneul play-off, acolo unde se va decide promovarea. Băieții au acceptat condițiile noastre, sunt mulțumiți de ele și sper să se integreze cât mai rapid. Le mulțumesc, pentru că au avut încredere în proiectul nostru și au acceptat să vină aici. Totodată, îi asigur de tot suportul financiar al administrației locale în acest efort, pe care îl depunem împreună, de a promova în eșalonul superior”, a declarat domnul primar Marcel Vela.

„Am venit la Caransebeș pentru că se vrea performanță. Va fi greu, ne batem cu Timișoara din grupa noastră și probabil cu Steaua și Ploieștiul din cealaltă serie”, susține unul din noii veniți, jucătorul Emil Lung.

Președintele clubului, domnul Cristian Stepanescu, are încredere că, în acest nou format, Volei Club Banatul Caransebeș, va ajunge să se lupte pentru promovarea în liga superioară.

STEAGURILE NU MOR CI ÎNTRA ÎN ISTORIE

MELANIA RÂNCEANU

La fel precum marii eroi, steagurile își trăiesc propria viață. Au moment de glorie, îmbătrânesc, dar spre deosebire de marii eroi, steagurile nu mor niciodată.

Se întâmplă și în cazul steagului Reuniunii Române de Cântări și Muzică din Caransebeș, un simbol în păstrarea ființei naționale, a limbii, cântecului, portului și jocului din zonă în perioada dualismului austro-ungar.

Istorisirea acestui steag a fost spusă de directorul Casei de Cultură „George Suru”, Ioan Cojocariu: „Reuniunea Română de Cântări și Muzică a luat amploare atunci când presiunea, privind școlile în limba maghiară și interzicerea manifestărilor românești, erau la ordinea zilei. La toate aceste manifestări steagul era purtat în fruntea coriștilor și nu putea fi dus de oricine, ci de un bărbat falnic, cel mai dotat din punct de vedere muzical. Steagul este foarte greu, din mătase, brodat cu fir de aur, cu fireturi și ciucuri de aur puși chiar lângă lancea înaltă de 4 metri, care avea în vârf o liră. În partea de jos avea un dispozitiv din cupru care se punea în centura port-drapelului pentru că era foarte greu”.

Steagul a fost redescoperit atunci când Casa de Cultură „George Suru” a fost renovată, și municipalitatea vrea să îl repună în valoare. „În perioada comunismului, o mână binevoitoare a unui român adevărat, rămas necunoscut, a înfășurat acest steag într-o hartă administrativă a Republicii Socialiste România și l-a ascuns în podul Casei de Cultură. Când s-a făcut reparația, am descoperit acest steag care, în partea lui superioară, s-a degradat, dar poate fi recondiționat de specialiști. Steagul a stat o bucată de vreme la Episcopie, dar intenția noastră este să ducem acest steag la Muzeul Național de Artă din Transilvania, unde am și vorbit deja, pentru a putea fi recondiționat și conservat, ca să arate ca acum 135 de ani”, a spus directorul Casei de Cultură „George Suru” din Caransebeș, domnul Ioan Cojocariu.

CARANSEBEȘENII POT CONSUMA APA DE LA FÂNTÂNILE ORAȘULUI

localnicilor.

SABINA LIVESCU

În număr de 20, fântânile cu apă potabilă din Caransebeș sunt funcționale și au apă bună de consumat.

Asigurările au fost date de domnul primar Marcel Vela, conform căruia, acestea sunt testate trimestrial și nu există probleme, care să pună în pericol sănătatea

„Fântânile rezultate în urma forajelor pe care le-am efectuat de-a lungul anilor, în jurul cărora am amenajat piațete și zone de recreere, sunt toate funcționale în acest moment. Apa este potabilă, există expertize microbiologice de laborator, care atestă acest fapt, iar cetățenii pot folosi această apă în siguranță. Avem în plan și în acest an să mai executăm încă două foraje, astfel încât potențialul, de a deservi cât mai mulți cetățeni din Caransebeș cu apă proaspătă, foarte bună, din abundență și gratuită, să fie cât mai mare, mai ales în perioada de vară”, a afirmat domnul Marcel Vela, primarul municipiului Caransebeș.

Foiaia de Bata

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Domnul inginer Ion Micurescu, primarul comunei noastre este un om cu o largă deschidere către școală și problemele școlii

Cezar MATEAȘ – director al Școlii Gimnaziale „Patrichie Popescu” din comuna Bata

Întâlnirea cu domnul director Cezar Mateaș, s-a petrecut în chiar sediul școlii pe care o conduce, ca un gospodar cu infinită dragoste pentru ceea ce domnia sa, crede cu osârdie, că reprezintă acest templu unde se plămădesc valorile de mâine ale comunei Bata.

La capătul dialogului nostru, am plecat convinsă, că educația noastră este în parte numai a noastră, restul e a înaintașilor, iar o parte dintr-a noastră o transferăm urmașilor. Că, așa e viața, ca un fluid cu două capete. Se pare că unul dintre teoreticienii artei franceze, H. Taine, cam acest adevăr îl avea în vedere, când constata: „Există în noi două părți: una pe care o primim de la lume, cealaltă pe care o aducem pe lume; una dobândită, cealaltă înnăscută; una se datorează împrejurărilor, cealaltă naturii”.

Domnule director Cezar Mateaș, pentru început, vreau să vă întreb, care sunt calitățile pe care ar trebui să le întrunească o persoană pentru a fi un bun învățător?

► Pentru a fi un bun învățător trebuie să iubești mult copiii, să fii răbdător și să pui suflet în tot ceea ce faci.

Învățătorul are un rol important în viața fiecăruia dintre noi, deoarece el pune bazele educației școlare. În opinia dumneavoastră are învățătorul un loc de cinste astăzi?

► Și în zilele noastre, pot spune că învățătorul are un loc mai aparte în societate, dar cred că dascălul zilelor noastre nu mai este așa de apreciat, cum era odinioară „Domnu’ Trandafir” sau „bădița Vasile”.

Cum credeți că trebuie să fie relația învățător-elev?

► Relația învățător-elev trebuie să fie o relație bazată pe afecțiune și respect reciproc.

Dumneavoastră domnule director, cum încercați să vă apropiați de copii?

► Copiii repede „se lipesc” de tine, dacă îi iubești și ești aproape de sufletul lor.

V-ați dorit dintotdeauna să deveniți profesor, sau ca orice „copil” ați visat la altceva?

► Poate că am visat și la altceva, dar îmi amintesc că atunci când eram copil de vârstă școlară aveam un atlas geografic și puneam între filele lui coli de hârtie cu numele colegilor mei de clasă. Îi ascultam imaginar, iar apoi le puneam note la fiecare materie. Totuși, cred că Dumnezeu mi-a sortit această misiune, de a fi un prim luminător în viața copilului.

Ce ne puteți spune despre obiceiurile din comună, elevii contribuie la promovarea lor, așa cum se făcea odată?

► Avem frumoase obiceiuri în comună. Mă gândesc la frumoasele sărbători de iarnă și am o deosebită mulțumire sufletească, că tinerii noștri păstrează obiceiurile moștenite de la înaintași și vestesc Nașterea Mântuitorului Iisus Hristos prin frumoasele colinde, care se găsesc numai în comuna noastră. Îmi amintesc și de ruga satului. În fiecare an pe data de 29 iunie la sărbătoarea Sfinților Apostoli Petru și Pavel, copii, tineri și oameni de toate vârstele îmbracă frumoasele costume populare.

Care este cea mai mare realizarea a școlii din comuna Bata, de când sunteți dumneavoastră director?

► Am organizat cu sprijinul colegilor mei ac-

tivități culturale de mare amploare. Aș aminti aici anul 2011, când pe data de 30 iunie, de ziua învățătorului, au fost prezenți la Bata tot personalul Inspectoratului Școlar Județean Arad, personalități de marcă din viața culturală și politică arădeană și cadre didactice din tot județul. Un an mai târziu, (2 iunie 2012), tot la Bata, a fost organizată ediția a IV-a a Simpozionului Internațional „Portrete de Dascăli”. Acest simpozion îl organizează Asociația Învățătorilor din România al cărui președinte este domnul învățător Dolha Viorel din Arad.

Trebuie să remarc pe buna mea colegă, doamna învățătoare Micurescu Florina-Delia, care s-a implicat cu întreaga ei ființă pentru a organiza aceste evenimente.

Mai vreau să spun că, în fiecare an, am avut rezultate mulțumitoare la examenul de Evaluare Națională. În majoritate, elevii noștri, au reușit la liceele pentru care au optat.

Aveți susținerea din partea Primăriei comunei Bata în desfășurarea activităților didactice?

► Avem susținere din partea Primăriei comunei Bata. Domnul inginer Ion Micurescu, primarul comunei noastre este un om cu o largă deschidere către școală și problemele școlii.

Iată, că am ajuns la finalul interviului. Am dori să aflăm ce mesaj le transmiteți atât elevilor, cât și părinților din comuna Bata?

► Doresc ca Dumnezeu să le dea sănătate și liniște sufletească. Nu în ultimul rând, vreau să le aduc aminte, că școala modelează suflete și ne formează, pe fiecare dintre noi, ca oameni în adevăratul sens al cuvântului.

INTERVIU REALIZAT DE ELENA BABA

Mocioni – o familie care a făcut istorie pentru români

ROXANA ANDRIEȘ

Familia Mocioni este unul dintre cele mai vechi clanuri nobiliare românești. Membrii ei au fost oameni politici importanți, care s-au afirmat în Parlamentul de la Budapesta, dar și în politica românească. Acum, familia Mocioni a intrat cu acte în regulă, în istorie. Nobilii din familia Mocioni au legături de prietenie cu Casa Regală a României. Regele Mihai a fost un apropiat al acestora, iar castelul de la Săvârșin a fost cumpărat de la un membru al familiei Mocioni.

Istoria familiei nobiliare poate fi reconstituită cu ajutorul unei expoziții deschise la Arad.

Istoricii au stabilit că membrii familiei Mocioni au ajuns pe meleagurile arădene, în urma persecuțiilor la care erau supuse familiile creștine de către turci. Familia Mocioni este originară din Moscopole, Tesalia, unde deținea

proprietăți serioase și poseda cea mai frumoasă biserică din localitate, la altarul căreia slujea, de obicei, ca preot un membru al familiei.

Oameni celebri, vorbe celebre

NICOLETA BĂDESCU

De la sublim la ridicol nu este decât un pas - Napoleon

Înțelepciunea ne ajută să rezistăm, pasiunile ne ajută să trăim - Chamfort

Suntem destul de nefericiți în viața noastră și fără să ne mai îndeletnicim cu absurditățile de a mai cugeta la alții - Byron

Ași dori să trăiesc o viață ca aceea a furnicilor, în care toți muncesc laolaltă și, deși nimeni n-are nimic al său, toate sunt ale tuturor - H. Bosch

Unii tac din înțelepciune, alții tac din prostie, oricum, tăcerea lor vorbește - I. Creangă

Grădinița P.N. Bata

Grupă combinată - GRĂDINARI

Alexi David
Miutescu Darius
Raț Fabian
Manzelli Sheila Jawila
Alexi Rebeca
Crașovan Ionuț
Moldovan Adina
Alexi Gabriel
Giura Mario
Amoașei Ancuța Diana

Mihali Alexandru Gabriel
Alexi Delia
Rus Elisabeta
Seceni Daria
Moldovan Patricia Maria
Lazăr Paul
Alexi Adriana
Bakota Ilie Călin
Manzelli Mary Jessica
Giura Maria

Educatore: Clara Aurelia BARICZ

Prodan Bogdan
Anca Ioana
Baricz Petronela Doina
Raț Mădălina
Vlad Bogdan
Rus David
Mateaș Rareș Ionuț
Ciprian

Foaia de Oțelu Roșu

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

PRIMĂRIA OȚELU ROȘU implicată ÎN PROIECTE TRANSFRONTALIERE ROMÂNNO-SÂRBE

Edith NEMOIANU

La începutul anului 2014, orașul Oțelu Roșu a fost gazda unei delegații din Vojvodina – Serbia, aceasta având loc în contextul preaderării Serbiei la Uniunea Europeană. Astfel, partener a devenit orașul Oțelu Roșu, unde s-a găsit deschidere adecvată pentru derularea unui astfel de proiect. După numai câteva zile după desfășurarea acestei întâlniri, o delegație din Primăria Oțelu Roșu a făcut o vizită de lucru peste granițele țării, la Bela Crkva (Biserica Albă), în Serbia.

În prezența unor oficiali de la Belgrad, reprezentanții asociațiilor persoanelor cu handicap și de motociclism viteză sau ciclism au prezentat proiectele pe care le-au pregătit, acestea constând în construirea unor piste pentru biciclete, a unor bazine olimpice, în care să se organizeze competițiile pentru persoanele cu dizabilități, dar și ridicarea unei piste de motociclism pentru susținerea competițiilor de viteză. Obiectivele primelor două proiecte ar urma să fie construite atât la Biserica Albă, cât și la Oțelu Roșu, însă pista pentru motociclism ar fi amenajată la granița cu România. Aceasta ar trebui să aibe o lungime de 4.000 de metri și o lățime de 13 metri, urmând a fi ridicat inclusiv un complex comercial. Valoarea proiectului este de 2,6 milioane de euro, însă va fi nevoie și de parteneri privați.

Propunerile autorităților de la Biserica Albă

au ca scop principal dezvoltarea turismului, în perioada următoare, Primăria din Oțelu Roșu urmând să analizeze oferta și să decidă pe care dintre cele trei propuneri se va axa. În acest sens, primarul orașului Oțelu Roșu, domnul Luca Mălăiescu, a declarat: „A fost o

deplasare extrem de importantă și o întâlnire benefică, întrucât s-au clarificat mai multe aspecte legate de finanțare, dar, nu numai. Vom analiza, care dintre proiecte va avea cele mai mari șanse de finanțare, iar ulterior ne vom apuca de scrierea lor și vom lupta pentru a obține bani, alături de partenerii noștri sârbi, pentru a obține banii necesari din finanțările externe, de la UE. Cert este că, la Oțelu Roșu, avem nevoie de astfel de inițiative, pentru că, până acum, acest subiect nu a fost abordat de administrația anterioară”.

SCURT ISTORIC AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE din PAROHIA OHABA BISTRA

PR. DOREL UNGURAS

Pe malul stâng al râului Bistra, la o distanță de 20 km de Caransebeș, între localitățile Glimboca și Cireșa, este așezată Ohaba Bistra, ce astăzi este cartier al orașului Oțelu-Roșu. Localitatea este atestată documentar din anul 1397 sub numele de *Bisztere*, *Bistra*, iar la anul 1690 cu denumirea de Ohaba Bistra. A făcut parte din Regimentul de graniță, o dată cu așezarea aici a companiei a 12-a, aparținătoare batalionului grăniceresc Jupalnic.

Prima biserică a satului a fost pe locul numit „Strâmba”, la 2 km sud-vest de oraș, în satul bătrân. Următorul locaș avea să funcționeze de prin anii 1740-1760, pe locul unde astăzi există capela din cimitirul parohial. Se păstrează partea de altar cu Sf. Masă încorporată în capela de formă hexagonală existentă și astăzi, pictată în 1975 în stil neo-bizantin de către pictorul local Ioan Burdea. A fost renovată în anul 2012.

Biserica actuală, cu hramul Sf. M. Mc. Gheorghe, a fost construită în anul 1840 din piatră, turnul din cărămidă în stil baroc vienez. S-a pictat în anul 1854 de către pictorul Mihail Velcelean, preot, fiind în acel timp, Ștefan Ianoșel. În anul 1912, restaurându-se a fost repictată de pictorii Deliomini și Simovici din Caransebeș. Stilul picturii – renaștere. Din pictura lui Mihail Velcelean se mai păstrează și astăzi, în original, pe bolta din altar executate în ulei „*Jertfa lui Avraam*”, „*Jertfa lui Noe*”, iar în naosul bisericii, pe peretele din stânga, la tronul Sf. Fecioare, „*Maica Domnului*”. Datorită acestor lucrări biserică este pe lista monumentelor istorice.

Biserica a fost renovată în anul 1965 de zugravul Tigu Viorel din Covăsânți și sfințită la 23 aprilie 1966 de către IPS Dr. Nicolae Corneanu, Mitropolitul Banatului. În anul 1988 a fost retencuită, iar în 1994 a fost restaurată pictura interioară și exterioară de către același pictor local Ioan Burdea.

Din documentele existente se apreciază că șirul preoților slujitori este următorul: Barbu (1751), Constantin (1753), Avram Popovici (1775), Ștefan Ianoșel (1850-1880), Ioan Velovan (1895-1909), Gheorghe Popovici (1910), Gheorghe Bria (1911-1912), Iuliu Musta (1913), Ioan Țerovan (1914-1962), Dimitrie Grama (1963), Simion Stanca (1964-1981), Dorel Unguras (1981 și în prezent).

MICA UNIRE CELEBRATĂ LA LICEUL BĂNĂȚEAN OȚELU ROȘU

PROF. CAMINA RACOLȚA

„Vin la Milcov cu grăbire, să-l secăm dintr-o sorbire!”, așa îi îndemna poetul Vasile Alecsandri pe munteni și moldoveni să se unească în urmă cu 155 de ani.

Mica Unire a fost celebrată, la Liceul Bănățean, Oțelu Roșu, în sala Astra, în prezența cadrelor didactice și prin participarea a două sute de elevi ai liceului, îndrumați de doamna profesoară Adriana Opreșoni și domnul profesor Valentin Sandu, întreaga activitate fiind coordonată de doamna prof. Ana Olariu. La manifestările prilejuite de ziua de 24 ianuarie au avut loc alocuțiuni tematice, iar elevii au participat la o sesiune de referate și comunicări și au urmărit un material PPT. În urma vizionării materialului, elevii au fost antrenați într-un concurs de întrebări tematice și, cei mai buni, au fost distinși cu diplome. La sfârșitul manifestărilor, elevii noștri, alături de profesori, au intonat imnul „*Hora Unirii*”, care, de peste un veac și jumătate, este simbolul unității românilor.

După 155 de ani, de când s-au întâmplat toate

acestea, ziua de 24 ianuarie ne-a făcut din nou să reținem, cel puțin la nivel de poveste, acești câțiva pași făcuți de strămoșii noștri, pentru tot ce înseamnă astăzi România.

Foaia de Sânaandrei

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

INVESTITORI DE CALIBRU VIN LA SÂNANDREI

Bianca BĂCANU

Comuna Sânaandrei a încheiat anul în împrejurări extrem de favorabile. Astfel încât patru investitori de marcă vor deschide afaceri în localitate, ce vor avea consecințe benefice pentru locuitori și nu numai.

Astfel, investitori de marcă vor investi la Sânaandrei, și anume concernul Alcedo, lider în achizițiile de cereale și îngrășăminte, firma americană de agricultură „John Deere”, firma Artemis, care a construit un parc industrial, și un descendent al familiei contelui de Bordeaux, care urmează să realizeze un business parc, ce se va întinde pe o suprafață de 48 de hectare.

„Este o mare reușită, care sperăm să își lase amprenta în cadrul comunității noastre. Sânaandreiul avea nevoie de investitori de calibru, care, cu siguranță, vor transforma mult în bine localitatea”, a afirmat domnul Claudiu Coman, primarul comunei Sânaandrei, care

are deosebite merite pentru că a reușit să stimuleze și a atras investitori importanți.

CURSURI DE SPECIALIZARE ÎN DIFERITE DOMENII LA SÂNANDREI

Ania MOSCOVICI

O șansă unică pentru locuitorii din Sânaandrei. Având în vedere cererile exprimate de șomerii și persoane în căutarea unui loc de muncă în comună, au fost selectate 23 de persoane din 32, care urmează în prezent cursul de „Lucrător finisat construcții”.

Acesta este completat cu anumite cursuri de specializare antreprenorială, ce își propun dobândirea cunoștințelor necesare pentru demararea propriilor servicii și afaceri în domeniile vizate în proiect. Principalele preocupări sunt: cum să devii

persoană fizică autorizată, precum înființarea unei societăți comerciale, fiscalitate generală și modalități de accesare a microcreditelor și fondurilor europene nerambursabile, antreprenoriat, dar și utilizarea calculatorului personal.

În data de 17 februarie 2014, cursurile de calificare se vor încheia și va avea loc susținerea unui examen, absolvenții vor beneficia de certificate recunoscute de Ministerul Muncii și de Ministerul Educației. La fel și în cadrul cursurilor de formare antreprenorială menționate, participanții vor primi certificate de participare emise de CCIA Timiș și de Fundația Româno-Germană de Pregătire și Perfecționare Profesională în Domeniul Construcțiilor Timișoara, parteneri ai proiectului.

Cursurile de calificare în domeniul construcțiilor și comerțului, precum și cursurile de antreprenoriat își propun să pregătescă șomerii și persoanele inactivate din mediul rural. În principal, să știe, cum să se prezinte la interviul de angajare, să navigheze pe internet pentru a-și găsi un loc de muncă sau potențiali clienți pentru serviciile în care au fost calificați.

Proiectul este în directă concordanță cu politicile și direcțiile Agendei de la Lisabona și ale Strategiei Europa 2020, se urmărește în mod expres dezvoltarea socio-economică durabilă a României și creșterea ratei de ocupare în mediul rural.

Urmarea acțiunilor de informare, în legătură cu proiectul, au fost întreprinse de autoritățile locale și susținute, nemijlocit, de primarul comunei Sânaandrei.

Copiii din SÂNANDREI AU FOST LA CINEMATOGRAF

Luiza FENEȘAN

La finele anului, domnul primar Claudiu Coman a hotărât că aproximativ 600 de copii din Sânaandrei să meargă la cinematograful sau la teatrul de păpuși, iar toate cheltuielile au fost achitate de primărie.

Această inițiativă a fost luată ca urmare a rezultatelor unui sondaj efectuat de conducerea școlii. Acest sondaj a confirmat faptul că 90 la sută dintre copii, nu au intrat într-o sală de cinematograful.

Domnul primar a fost surprins de rezultatele sondajului și a luat măsuri. Prin urmare, primăria a închiriat cea mai mare sală a cinematografului din Iulius Mall Timișoara, astfel 200 de copii s-au bucurat, pentru prima dată, de un film 3D.

Fascinații de păpuși, cei 400 de micuți au optat pentru teatrul de păpuși, la fel cheltuielile au fost suportate de primărie.

Cu mare interes față de copiii din comună și preocupat de binele acestora, domnul primar Claudiu Coman a declarat: „Toți copiii din satele comunei noastre, trebuie să simtă că ne pasă de ei. Vrem să îi vedem bucuroși și fericiți, nu să tânjească după ce ceea ce nu pot avea. Vom continua astfel de acțiuni!”.

ÎNSEMNĂRI ÎN IARNĂ

M-am reîntors în oraș, orașul acesta, iarnă, vară, orice timp trecând, este la fel de solemn. Și totuși, are atâta poezie... Există o poezie a solemnității, pe care Timișoara o poartă ca o diademă deasupra parcurilor sale. Parcurile lui Scudier! Nu am mai trecut demult prin centrul orașului dar neînțelegerea soarelui cu timpul, îmi dă ghes. Trei embleme, atât de aproape: Catedrala Mitropolitană, Teatrul Național și între ele, celebra „Lupoaică” dăruită în 1926, Timișoarei de Benito Mussolini, care de patru ani era prim-ministru al statului italian.

Mussolini, despre care marea actriță Cécile Sorel, aflată în turneu la Roma, unde joacă în *Mizantropul* lui Molière, întâlnindu-l pe Il Duce în somptuoasa sală del Mappamondo îi creionează următorul portret: „De cum a început să-mi vorbească, să mă asculte, am fost captivată de studierea trăsăturilor lui. Imobil, concentrat, misterios, observă și nu dezvăluie nimic din el însuși. Sunt în el mii de bărbați în același timp și el este simultan mii de bărbați.”

Săracul Duce, la scurt timp după măgulitoarea descriere, deghizat în simplu soldat german, este recunoscut de unul din partizanii italieni, împușcat și atârnat de picioare, alături de amantă, la marginea satului Dongo. Se consolase în toată fuga sa, acceptând să îmbrace uniforma germană, cu scuza că în timp ce era condus pe Insula Elba, Napoleon a fost nevoit să poarte o uniformă de general austriac. O, sancta simplicitas!

„Lupoaică” lui Mussolini, mă duce cu gândul la lupul cel regăsit în simbolismul zalmoxian, care îl determină pe Mircea Eliade să avanseze ideea că dacii sunt o confrerie războinică aflată sub semnul său. Lupul, de teama căruia pădurarul din părțile Tociului, m-a sfătuit să renunț la plimbările mele pe „Luntrășească”. Și totuși, cu acest animal inițiativ, cu rol de psihopomp, mă voi întâlni odată, dacă ar fi să cred în mitologia românească:

„Și-ți va mai ieși
Lupul înainte,
Ca să te înspăimânte.
Să nu te înspăimânti,
Frate bun să-l prinzi,
Că lupul mai știe
Seama codrilor
Și-a potecilor.
Și el te va scoate
La drumul de plai,
La fată de crai,
Să te ducă-n în rai.

Carevasăzică, cu gândul la moarte. Todeauna să fii cu gândul la moarte, la judecată, la gheenă, la ultimul moment din viață, la Împărăția cerurilor, la slava dreptilor, la hotărârea cea din ziua judecății, pentru că acestea ne țin treji, spune părintele de veșnică pomenire, Cleopa.

Mi-am amintit brusc de vorbele acestui cleric de venerată amintire, privind clădirile maiestuoase care fac fală capitalei Țării Banatului și gândind la proprietarii lor. Laangoasa care i-a însoțit toată viața de după... pierderea posesiunilor. La răul făcut altora,

de ei ori de antecesorii lor, pentru agonisirea unor asemenea averi. Știut fiind, că orice mare avere se clădește pe o crimă. Sau pe o nedreptate egală cu o crimă.

Să nu fi cumpănit ei ori predecesorii, niciodată la moarte? Spune părintele: „Dacă ai cugeta la moarte, te ajută foarte mult ca să nu greșești. Cel mai înțelept sfetnic, dacă vrei să ți-l iei în viață, să ți-o iei pe moarte! Așa spun Sfinții Părinți.

Sfântul Vasile l-a întrebat pe filosoful Eubul, mare profesor al Alexandriei:

- Vasile, care-i firea filosofiei? Care-i cea mai înaltă filosofie?

VASILE TODI

română, apreciind că nimeni nu trebuia să-și facă „iluzii asupra aliaților”: „Cu românii nu se poate face nimic”. Poate că, în spatele unui obstacol foarte puternic, ei ar putea asigura apărarea acolo unde nu se atacă.

*

Sigur, conducătorii României de azi și de când se știe ea cu acest nume, n-au fost sortiți să tragă brazdă în istoria neamului. Amintiți-vă numai faptul că la 1877, dacă ar fi fost după voința lui Carol I, armata noastră nu ar fi trecut Dunărea, atunci, și am fi primit independența, cu disprețul de rigoare, de la ruși... Ion C. Brătianu l-a forțat, l-a obligat pe regele Carol I, în ciuda voinței sale, să accepte ca Armata Română să nu stea, cu arma la picior, pe linia Dunării, ci să se implice într-un conflict de care depindea soarta României.

Ei, altă făină se macină la moara vecinilor noștri sârbi, unde feciorul regelui Petru, Alexandru I Karadordević, se înscrie voluntar pe frontul unde moare floarea viitorului Regat al Iugoslaviei, întemeiat de el. Cum nu altfel se comportă Tito, când în 1950 îi trimite lui Stalin celebra „scrisorică” în care îi scrie: *Dragă tovarășe Stalin, vă rog încetați a mai trimite oameni cu sarcina de-a mă ucide. Deja am prins cinci până acum – unul mă urmărea cu o bombă, altul cu o pușcă... Dacă nu veți da curs rugăminții mele, o să trimit și eu unul la Moscova, la dvs. – și nu va trebui să mai trimit un al doilea.* Iosip Broz Tito, cel mai tânăr sergent-major al armatei austro-ungare în 1915.

Legendă? În biroul lui Stalin de la vila Kunțevo la decesul său la 5 martie 1953 s-a găsit, printre alte documente personale, și depeșa lui Tito.

Din păcate, România de dincolo de Carpați, nu are bărbați, are jupâni.

*

Mă întrebă deunăzi, o jună jurnalistă: *Care e suprema menire a unei femei?* Îi răspund: „Acea de a fi mamă!” Da, aceasta mi se pare suprema vocație a femeii. Din păcate, femeia româncă, vorbesc de cea ieșită de sub aripa bisericii, uită să fie mamă. Este aceeași femeie pe care a întâlnit-o și Nicolae Iorga atunci când a scris: „Ciorapii de mătase, îi acopăr picioarele lipsite de baie, dar în pantofi cu tocuri înalte.”